

Češki poučak



Piše: RATKO CVETNIĆ

Kad su nedavno u Češkoj sutkinju Luciju Ratajovu, zbog previdjelog zaleđa, dvojica igrača nogometnog kluba Sparta „oblatili“ po spolnoj orijentaciji, direktor kluba poslao ih je na trening u žensku ekipu, sve dok ne revidiraju mišljenje o kolegicama!

Kad je početkom listopada Vitomir Štuban, kroničar nogometnih zbivanja u plemenitoj turopoljskoj sučiji Mraclin, snimio fotografiju koja prati ovaj tekst, morali smo se, usprkos vrlo dopadljivom motivu, zapitati što bi na to rekli naši pradjedovi, pravdoljubivi starci koji od početaka mraclinske nogometne povijesti - a ima tome već 85 godina - nisu žalili truda u situacijama kad je suca trebalo pognati kroz kukuruz.

Možda nam u traženju odgovora može pomoći svježi primjer naših nogometnih učitelja - braće Čeha - nekadašnjih sportskih i političkih uzora cijelom slavenskome jugu. Naime, kako navodi portal Goal.com, gospođica Lucija Ratajova bila je pomoćna sutkinja na nedavnoj utakmici praške Sparte i Brna. Izjednačujući pogodak Brna pao je iz zaleđa koji, prema pravorijeku češkoga oka sokolovog, ide na dušu upravo narečenoj sutkinji.

Zbog toga je Spartin vratar Koubek

nakon utakmice imao potrebu na svom Twitteru napisati kako ženama nije mjesto na nogometnom terenu nego za štednjakom. U toj mu se procjeni na Twitteru pridružio suigrač Lukas Vacha, na što je stigla hitra pedagoška reakcija direktora kluba Adama Kotlika kojom su oba igrača prebačena - pazite sad - u žensku ekipu kluba. Tamo će trenirati sve dok ne revidiraju mišljenje o kolegicama, a uz to ih očekuje disciplinska komisija i sasvim izvjesna novčana kazna.

Kao što vidimo, bivši junior NK Mraclin Marcelo Brozović, danas hrvatski reprezentativac i nogometaš talijanskog Intera, nije jedini koji ima problema sa društvenim mrežama, ali treba napomenuti da su oba Čeha na svojim Twitterima u međuvremenu objavila isprike...

No, kad već govorimo o starim vremenima podsjetimo se kako se nekad tvrdilo da žena ne može presprintati više od 60 metara, da su sve utrke duže od 1500 metara pogubne za žen-

ski organizam, da su borilački sportovi rezervirani za muškarce itd. Trnovit je bio i put žena i ženskih disciplina do Olimpijskih igara na kojima danas, ipak, uživaju punu ravnopravnost, barem onu formalnu.

Ako pratimo taj slijed argumentacije, koji se odvijao još od coubertinovskih vremena, lako ćemo uočiti da je razloge koji su se pozivali na kineziologiju, sama kineziologija i srušila. Ali posljednje utvrde muškoga športa ionako nisu građene na znanosti, kakva god bila, nego na čvrstom tlu tradicije. Pitanje je samo - koliko čvrstom?

Jedna od zadnjih utvrda pala je jesenas kad su na prigodnoj presici organizatori malonogometnog turnira "Kutija šibica" najavili da će se na ovogodišnjem izdanju po prvi puta igrati ženski turnir. Nogometnoj trenerici Tihani Nemčić u toj su prigodi sekundirali kolega Ivajlo Petev (dok ovo pišemo još uvijek trener Dinama) i legenda Dinama, ali i "Kutije", Marko Mlinarić.

"Kutija" je doista jedna od zagrebačkih sportskih institucija: krenula je prije

45 godina, u ono gluho doba zagrebačkog nogometa, kad su glavne gradske sportske zvijezde bili košarkaši i automobilisti ("Sveti Nikola" Plečaš, Jovica Paliković, Štrok...), i kad se haklerska scena u gradu pojavila - ako možemo tako reći - u formi nogometnog off Broadwaya.

Glas o "Kutiji" brzo se proširio izvan Zagreba, a potom i na velik dio tadašnje Jugoslavije - gdje i danas živi! - tako da je „Kutija“ osamdesetih imala autoritet neslužbenog malonogometnog prvenstva države. Šmekeri još pamte Keracommerce, sisački Borac, Bat, Grahorovu, Mostarske kiše, mariborski Mlinček, Contru... I obveznu masovnu tučnjavu negdje oko osmine finala kad bi se u ringu našle nabrijane zagrebačke kvartovske ekipe, svaka sa svojom armadom na tribinama.

Naravno, svi koji su dio povijesti „Kutije“, bilo kao igrači, bilo kao gledatelji, pitaju se - hoće li nam ženske ekipe priuštiti slične radosti? Treba im dati priliku za odgovor - baš kao što su svoju priliku još 1938. godine dobile djevojke iz Zagreba i već spomenutog Brna koje su na igralištu na Sveticama pred 12 tisuća kibica odigrale prvu žensku nogometnu utakmicu u Hrvatskoj.

Još nešto à propos fotografije tri sutkinje koju vidite. Svaki će vam iskusniji sudac ili sutkinja potvrditi da je lako suditi u Pragu, na Maksimiru ili na Poljudu. Jer put do tih baršunastih travnjaka vodi preko zonskih graba i krtičnjaka, kroz kukuružišta i neožbukane svlačionice. Da biste tu mahnuli "opsajd" domaćem vođi navale doista treba imati... no, čitatelj će lako dovršiti rečenicu. Kad se u obzir uzme ta strana priče, pred ovim djevojkama valja skinuti kapu i poželjeti im što manje Koubeka i Vacha u karijeri.

Ali, da se vratimo na pitanje s početka teksta: što bi, dakle, napravili turopoljski pradjedovi da se dignu iz vječnih počivališta i ugledaju sliku kakvu sve češće gledaju njihovi prauunci? Vjerojatno bi upregli svoje Ričke i Zeke i preorali Grabu uzduž i poprijeko, od gola do gola, od kukuružišta do kukuružišta...

I još kad bi im netko šapnuo da je ta kuruza zapravo GMO, da su, osim toga, najveće zvijezde štednjaka sve sami muškarci, bi li časnim starinama preostalo išta drugo nego zaključiti: propast svijeta je blizu! ●

Lesson from the Czech Republic

The obstacles that stand between women and sports have always been more a matter of tradition than kinesiology. Even though women's football has been around for long, exactly football, thanks to the strong tradition, still has many "border fortifications" that women are hard to break through. Although the phenomenon of women tailoring football justice to men is not so rare anymore, still they are often seen from the above. A recent event from the Czech Republic when the assistant referee Lucie Ratajova failed to notice a clear offside, and two players of the football club Sparta told her that "women belong in the kitchen", is only the latest example. But the director of the club reacted great: both players were transferred into the women's team of the club and will train there until they revise their opinion on the female colleague!
(Ratko Cvetnić)